

9. lekce – Základy daňové evidence a účetnictví II.

Slovní zásoba

POHLEDÁVKA	ODBĚRATELI DODÁME ZBOŽÍ, ALE ON NÁM ZAPLATÍ AŽ ZA 10 DNÍ. NEŽ NÁM ZAPLATÍ, MÁME ZA ODBĚRATELEM POHLEDÁVKU.
ZÁVAZEK	DODAVATEL NÁM DODÁ ZBOŽÍ, ALE MY ZBOŽÍ BUDEME PLATIT AŽ ZA 10 DNÍ. NEŽ ZAPLATÍME, MÁME ZA DODAVATELEM ZÁVAZEK.
MAJETEK	JE TO SOUHRN VŠECH STATKŮ, SE KTERÝMI MŮŽE DANÁ OSOBA NAKLÁDAT, A SE KTERÝMI POTENCIÁLNĚ RUČÍ ZA SVÉ ZÁVAZKY.
POŘIZOVACÍ CENA	JE TO CENA, ZA KTEROU BYL MAJETEK POŘÍZEN, A JSOU TO NÁKLADY, KTEROU S POŘÍZENÍM MAJETKU SOUVISEJÍ.
ODPISY	TENTO POJEM VYJADŘUJE OPOTŘEBENÍ MAJETKU V ČASE.
NÁKLAD	JE TO PENĚŽNÍ VYJÁDŘENÍ SPOTŘEBY (NAPŘÍKLAD SPOTŘEBA MOUKY PŘI VÝROBĚ PEČIVA).
VÝNOS	JE TO ZVÝŠENÍ EKONOMICKÉHO UŽITKU V PRŮBĚHU ÚČETNÍHO OBDOBÍ VE FORMĚ PŘÍRŮSTKU AKTIV NEBO SNÍŽENÍ ZÁVAZKŮ, V PENĚŽNÍM VYJÁDŘENÍ.
ÚČETNICTVÍ	JE TO NEJSLOŽITĚJŠÍ FORMA ÚČETNÍ EVIDENCE.
DPH	JE TO DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY.
SPOTŘEBNÍ DANĚ	JSOU TO DANĚ, KTERÉ MUSÍ PODNIKATELÉ PLATIT, KDYŽ VYRÁBÍ NEBO OBCHODUJÍ S NĚKTERÝMI TYPY VÝROBKŮ (NAPŘÍKLAD LIHOVINY, TABÁK, BENZÍN).

Opakování z 8. lekce:**Doklady v podnikání a účetní evidence****Cvičení 1**

V jaké situaci v podnikání vystavujeme tyto doklady?

1. Faktura
2. Příjmový pokladní doklad
3. Výdajový pokladní doklad
4. Paragon, účtenka
5. Dodací list

2

Váš úkol: přečtěte si situace (A,B,C,D,E) a přiřadte k nim správný doklad (1,2,3,4,5):

A. Když zákazník převzal zboží, řidič ho požádá, aby mu zákazník potvrdil převzetí zboží na doklad, který je poté potvrzením skutečnosti, že zákazník zboží převzal.

B. Zákazník nakoupil zboží v hodnotě 15 000,- Kč se splatností 15 dní. Prodávající zákazníkovi tedy předal zboží a doklad, který říká, že zákazník má povinnost zaplatit 15 000,- Kč do 15 dní.

C. Zákazník nakoupí zboží v hodnotě 500,- Kč a zaplatí v hotovosti při převzetí zboží. Prodejce zákazníkovi se zbožím předá doklad, na kterém je uvedeno, že zákazník zaplatil 500,- Kč (prodejce nevystavil fakturu ani příjmový pokladní doklad).

D. Podnikatel vyplácí mzdu ve výši 12 000,- Kč svému zaměstnanci. Mzda je vyplacena v hotovosti a zaměstnanec podpisem na doklad, který mu podnikatel předá se mzdou, potvrzuje, že převzal 12 000,- Kč.

E. Zákazník nakoupil zboží v hodnotě 15 000,- Kč, se splatností 15 dní. Prodávající zákazníkovi tedy předal zboží a fakturu, na které je uvedeno, že má zákazník povinnost zaplatit 15 000,- Kč do 15 dní. 10. den přijde zákazník do prodejny a zaplatí 15 000,- Kč v hotovosti. Prodávající přijme peníze a vystaví zákazníkovi doklad, na kterém je uvedeno, že 10. den převzal 15 000,- Kč.

Cvičení 2

Váš úkol: odpovězte na otázky:

1. Proč musí podnikatelé vést účetní evidenci?
2. Jak budeme zjišťovat výdaje v případě, že povedeme účetní evidenci způsobem „výdaje procentem z příjmů“?
3. Jaké údaje obsahuje daňová evidence – co evidujeme (= zaznamenáváme)?
4. Co jsou tzv. „výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů“?
5. Jak se rozhodnu: budu vést daňovou evidenci, výdaje procentem z příjmů nebo účetnictví?
Podle čeho se rozhoduji?
6. Co jsou to odpisy a čeho se týkají?

Účetnictví

Vaše poznámky

Opakování:**Povinnosti podnikatele v průběhu podnikání****Cvičení 4**

Váš úkol: Rozdělte se do 4 skupin, každá skupina bude řešit jeden příklad. Napište si odpovědi a prezentujte výsledek ostatním.

1. Povinnosti při zahájení podnikání vůči úřadům a administrativní povinnosti v průběhu podnikání

A) Jak budete postupovat, když budete chtít založit živnost?

Na jaký úřad půjdete?

Jaký budete vyplňovat formulář?

Na jaké další úřady se v tomto formuláři přihlásíte / registrujete a s čím?

Co znamená zkratka OSVČ?

Když získáte povolení k podnikání, jak to budete prokazovat?

6

B) Administrativní povinnosti v průběhu podnikání

V průběhu podnikání musíte vést účetní evidenci. Proč?

Jaké znáte způsoby vedení účetní evidence? A jaký způsob je nejlepší pro živnostníky?

Které doklady budete v podnikání nejčastěji vystavovat a v jakých situacích?

2. Zdravotní pojištění

Co je to? K čemu slouží toto pojištění?

Jak se platí zálohy na toto pojištění – do kdy? A na jaký úřad?

Kdo neplatí měsíční zálohy?

Co musí podnikatel udělat jednou za rok?

3. Sociální pojištění

Co je to? K čemu slouží toto pojištění?

Z čeho se skládá toto pojištění?

Jak se platí zálohy na toto pojištění – do kdy? A na jaký úřad?

Kdo neplatí měsíční zálohy?

Co musí podnikatel udělat jednou za rok?

4. Daň z příjmů

Co je to?

Jak vypočítáme daňový základ (= z čeho budeme počítat daň z příjmů)?

Kolik % je sazba daně z příjmů?

Kdy a na který úřad musíme odevzdat formulář daňové přiznání?

Kdy musíme zaplatit daň z příjmů?

Jaké znáte další daně?

7

Vaše poznámky

Můj podnikatelský plán

Podnikatelský plán – shrnutí

Co je to podnikatelský plán?

- ✓ písemný dokument
- ✓ shrnutí a představení podnikatelského záměru
- ✓ detailní rozbor toho co chci dělat a jak to chci dělat

8

Proč je podnikatelský plán důležitý a v čem nám pomůže?

- ✓ prezentace podnikatelských záměrů
- ✓ sebekontrola v podnikání
- ✓ kontrola, zda se mému podnikání daří

Části podnikatelského plánu:

Detailní informace k podnikatelskému záměru a plánu máte v pracovních listech z 1. lekce kurzu.

1. Přehled a shrnutí

2. Produkt

3. Trh a marketing

4. Finanční informace

5. Přílohy

ZAPAMATUJTE SI!**Základní pojmy účetní evidence****Příjem**

- příjem je, když nám přijdou peníze na bankovní účet, nebo obdržíme peníze v hotovosti
- příjem tedy nastává právě v okamžiku, kdy jsme peníze obdrželi

Výdaj

- výdaj je, když nám odejdou peníze z bankovního účtu, nebo vydáme peníze v hotovosti (například za něco zaplatíme)
- výdaj tedy nastává v okamžiku, kdy jsme se zbavili peněz

Náklad

- jedná se o peněžní vyjádření spotřeby (například spotřeba mouky při výrobě pečiva)
- náklad vzniká ve chvíli kdy danou věc nebo službu spotřebujeme
- důležité je si uvědomit, že okamžik, kdy věc koupíme, může být odlišný od okamžiku, kdy věc spotřebujeme
- datum, kdy věc zaplatíme (máme výdaj), může být odlišný od data, kdy danou věc spotřebujeme (mouku zpracujeme při výrobě pečiva) a vznikne nám náklad

Výnos

- výnos je zvýšením ekonomického užitku v průběhu účetního období ve formě přírůstků aktiv nebo snížení závazků, v peněžním vyjádření
- výnos si lze jednoduše přestavit na prodeji vyrobeného pečiva:
 - ve chvíli, kdy jsme prodali pečivo, nám vzniká výnos
 - zda ovšem vznikne ve stejné chvíli i příjem záleží na tom, kdy nám zákazník za odebrané pečivo zaplatí

Účetnictví

Účetnictví je nejsložitější způsob účetní evidence, který můžeme v našem podnikání zvolit. Většina malých podnikatelů, kteří podnikají jako fyzické osoby podnikající, volí mezi uplatňováním výdajů procentem z příjmů a daňovou evidencí. I pokud se jako podnikatelé rozhodneme, že naši daňovou evidenci bude vést profesionál (např. daňový poradce, účetní), bude cena za vedení daňové evidence podstatně nižší, než kdybychom chtěli či museli vést účetnictví.

Základní otázkou, na kterou si musíme správně odpovědět, proto zůstává, kdo je povinen vést účetnictví.

Povinnost vést účetnictví ze zákona vzniká zejména:

- obchodním společností (tedy i s.r.o.)
- fyzickým osobám podnikajícím, jejichž obrat za kalendářní rok přesáhl částku 25 000 000 Kč
- fyzickým osobám, které se dobrovolně rozhodnou pro vedení účetnictví nebo které jsou zapsány v obchodním rejstříku

11

Pokud nám vznikla povinnost vést účetnictví, pak se stáváme tzv. **účetní jednotkou** a **máme povinnost se řídit zejména:**

- zákonem o účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb., v platném znění)
- vyhláškou (vyhláška č. 500/2002 Sb., v platném znění)
- účetními standardy
- dalšími zákony, které s účetnictvím souvisejí (a není jich málo)

Zjednodušené řečeno **v účetnictví zachycujeme co se v našem podniku děje**. Z účetnictví tedy poznám a to i několik let nazpět, co se v daný den stalo v daném podniku.

O tom, že účetnictví není jednoduchou záležitostí, nás může utvrdit např. následující definice účetnictví:

„Účetnictví je systém sledování informací o uskutečnění hospodářských operací, při kterém se jejich hodnota zapisuje vždy současně na dva účty a to na jeden účet na stranu nazývanou Má dáti, a na druhý účet na stranu nazývanou Dal. Hospodářskou operací je míněno uskutečnění takového skutku, při kterém dochází ke změně majetku, jiných aktiv či pasiv nebo k nákladům a výnosům.“ (Účetnictví podnikatelů 2011, Wolters Kluwer, 2010)

Doporučení:

Vzhledem k náročnosti účetnictví, je nutné budoucím podnikatelům doporučit, aby si našly na vedení svého účetnictví **profesionála (účetní, daňový poradce)**. Vyvarujeme se tak případným nepříjemnostem s tím, že jsme při vedení účetnictví něco zanedbali.

Pro každého podnikatele je ovšem důležité, aby znal základní principy, na kterých účetnictví pracuje. A to především z těchto důvodů:

- Účetní pouze zpracovává podklady, které mu předá podnikatel. Podnikatel tedy sám ručí za to, že podklady, které předává, jsou v pořádku.
- Pokud podnikatel nezná základy účetnictví, vystavuje se riziku, že neví, jak dopadnou jeho kroky (např. uzavření smlouvy, nepromyšlený nákup) v účetnictví. Důsledkem může být například i to, že podnikatel zcela zbytečně platí vyšší daně, nebo zcela zbytečně platí za účetní služby více než by musel.
- Dokážeme posoudit kondici našich konkurentů, odběratelů nebo dodavatelů, pokud se dostaneme k jejich účetním informacím (některé jsou dokonce veřejně dostupné na internetu). Tyto informace nám mohou dát náповědu, jak se danému podniku daří a jestli např. nemá vysoké dluhy.

Základní principy účetnictví

Ze základů účetnictví si vystačíme především s dvěma tzv. účetními výkazy:

1. rozvaha
2. výkaz zisků a ztráty

Rozvaha

Rozvaha je výkaz, který nám říká jaký majetek podnik vlastní a jaké zdroje podnik použil na získání tohoto majetku. Přitom **majetek je nazýváme AKTIVA** a **zdroje krytí PASIVA**.

Příklad:

Rozvaha k 31. 12. 2011

Aktiva (majetek)	Pasiva (zdroje krytí majetku)
Automobil: cena 200000 Kč	Vlastní zdroje: 200000 Kč
Peníze v hotovosti: 20000 Kč	Úvěr: 50000 Kč
Počítač: cena 30000 Kč	
Celkem: 250000 Kč	Celkem: 250000 Kč

Z výše uvedené rozvahy získáme informace o majetku, který podnik vlastní. Podnik vlastní automobil v hodnotě 200000 Kč, dále počítač v hodnotě 30000 Kč a má peníze v pokladně 20000 Kč. Kdyby podnik prodal veškerý svůj majetek, získal by 250000 Kč.

Na druhé straně vidíme, jaké peníze podnik použil na nákup svého majetku. 200000 Kč podnik měl ve svých zdrojích (např. úsporách z minulých let) a 50000 Kč získal z úvěru, který si vzal nejspíše u banky.

Z rozvahy tedy poznáme jaký majetek a v jaké hodnotě podnik vlastní a kde vzal peníze na pořízení tohoto majetku. Je to něco podobného, jako kdyby se náš kamarád, který přišel do našeho nového bytu na návštěvu, zeptal: „Ty máš nový televizor, kolik stál peněz? A kde si ty peníze vzal?“ My bychom například odpověděli: „Televizor stál 20000 Kč a zaplatil jsem ho z úvěru, který jsem si vyřídil u banky“. To samé by účetnictví popsalo slovy: „podnik si pořídil nový majetek v hodnotě 20000 Kč a na nákup tohoto majetku si vzal úvěr ve výši 20000 Kč u banky“.

Výkaz zisků a ztrát

Tento výkaz nám říká, jakých výnosů podnik dosáhl a jaké podniku vznikly náklady za určité období.

Příklad

Vezměme situaci, kdy nakoupíme mouku, vodu, elektřinu, droždí, sůl, kmín, pronájem pekárny a z těchto nákladů upečeme rohlíky, které poté prodáme, a vznikne nám výnos. Vše můžeme popsat takto:

Náklady:

Mouka	1000 Kč
Voda	100 Kč
Elektřina	200 Kč
Droždí	200 Kč
Sůl, kmín	200 Kč
Pronájem	300 Kč
Celkem	2000 Kč

Výnos:

Rohlíky	3000 Kč
Celkem	3000 Kč

Výnosy – náklady = zisk nebo ztráta

$$3000 - 2000 = 1000 \text{ Kč (zisk)}$$

Z výše uvedeného poznáme, jaké náklady měl podnik (co spotřeboval k výrobě rohlíků) a jaké výnosy měl podnik (co prodal).

Pokud umíme základy účetnictví, umíme číst také v našich účetních výkazech (rozvaze, výkazu zisků a ztrát). A mimo jiné nám tyto informace poslouží k tomu, abychom viděli, jaké máme náklady a zamysleli se nad tím, zdali je nemůžeme snížit. Nebo naopak výnosy zvýšit. Poznáme také jaké náklady a jaké výnosy mají naši konkurenti, dodavatelé, odběratelé atd.

Daně v podnikání

Daň z přidané hodnoty (DPH)

S daní z přidané hodnoty se většina lidí seznámí ve chvíli, kdy podnikají a jejich **příjmy za posledních 12 kalendářních měsíců překročí 1 000 000 Kč**. V této chvíli se totiž podnikatelé **musí povinně tzv. registrovat jako plátcí daně z přidané hodnoty**. Co to ale znamená?

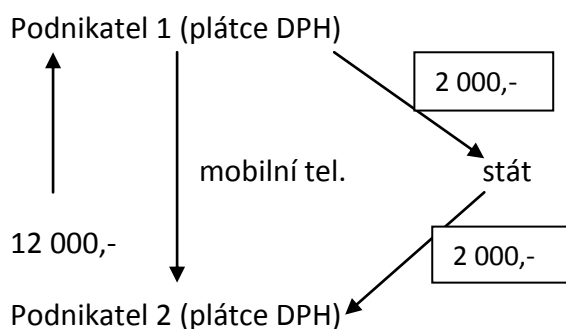
Daň z přidané hodnoty je založena jednoduchém principu. Pokud kupujeme zboží v obchodě, například kupujeme si mobilní telefon, zajdeme do obchodu, koukneme se na cenu telefonu a zjistíme, že na cenovce je uvedeno 12000,- Kč. Pokud si daný mobilní telefon koupíme a prodejce je plátcem daně z přidané hodnoty, tak to znamená následující:

Cena telefonu 12 000,- Kč je složena: 10 000,- Kč (příjem prodejce) + 2 000,- Kč daň z přidané hodnoty, kterou prodejce odvádí do státní pokladny (zákazník o tom samozřejmě nemusí ani vědět).

Účelem daně z přidané hodnoty (DPH) je zdanění tzv. konečného spotřebitele, tedy ve většině případů nepodnikatelů nebo podnikatelů, kteří nemají roční příjmy 1 000 000 Kč a více.

Pokud podnikatel plátcem DPH nakoupí výše zmíněný mobilní telefon, zaplatí také 12 000 Kč, ale pokud tento mobilní telefon nakoupí od jiného podnikatele plátcem DPH, pak 2 000 Kč bude prvnímu podnikateli vráceno.

Jak to funguje?

Podnikatel 2 zaplatí 12 000 Kč Podnikateli 1. Podnikatel 1 odešle 2 000 Kč (DPH) státu. Poté co Podnikatel 2 prokáže, že je plátcem DPH, stát mu vrátí 2000 Kč (DPH).

Stát nebude vracet DPH nepodnikatelům, podnikatelům neplátcům DPH a podnikatelům, kteří nakoupené zboží a služby nepoužijí k ekonomické činnosti. Systém DPH je daleko více

komplikovaný. Prozatím nám však postačí tato charakteristika, která není v některých ohledech zcela přesná, nicméně uvádí nás do problematiky DPH.

Spotřební daně

Spotřební daně nás jako podnikatele začnou zajímat ve chvíli, kdy budeme mít něco do činění s výrobky, které tzv. podléhají spotřebním daním. Jedná se o: tabákové výrobky, lihoviny, pivo, víno a minerální oleje (např. benzín, nafta).

Stát se rozhodl, že z těchto výrobků se budou platit další daně. Spotřební daně ve většině případů platí výrobci nebo zpracovatelé těchto výrobků, a nebo dovozci z jiných zemí. V těchto případech tedy budeme na pozoru a vyhledejme osobu, která nám poradí, jak a zdali vůbec budeme platit spotřební daně.

Silniční daň

Silniční daň je povinen platit každý provozovatel vozidla, jehož vozidlo je registrováno v České republice a je používáno k podnikatelské činnosti.

Daň z nemovitosti

Daň z nemovitosti se nás začne týkat ve chvíli, kdy budeme nějakou nemovitost (pozemek, stavba) vlastnit. A to bez ohledu na skutečnost, zda-li jsme podnikatelé či nikoli.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.